

Hošek, Radislav

**[Abriss der Geschichte antiker Randkulturen. Hrsg. von Wolf-D. von Barloewen]**

*Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická.* 1966, vol. 15, iss. E11, pp. 197-198

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/109695>

Access Date: 20. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

zajímavé to, že Stiebitzovy překlady vyšly jako bibliofilie, dnešní výbor vychází v nákladu 15.000. Vkusná obálka s reprodukcí pompejské fresky vhodně doplňuje tuto půvabnou knížku.

Radislav Hošek

**Pamjatniki pozdnej antičnoj poezii i prozy II—V veka, Moskva 1964. Stran 360. Cena 1 rub. 30 k.**

Tato publikace je prvním ze tří plánovaných sborníků, které hodlá vydat Akademie věd SSSR ve snaze seznámit co nejširší čtenářskou veřejnost s literárními památkami pozdní antiky, jinak těžko přístupnými. V úvodu (str. 7—26) jsou stručně nastíněny antické politicko-hospodářské poměry v II. až VI. stol. n. l. a dále se čtenář seznamuje s hlavními směry, kterými se ubírala literatura oné doby. *M. J. Grabar-Passek*, který je autorem úvodu, zde mimo jiné vyslovuje nesouhlas s „nespravedlivým“ označováním literární tvorby této doby jako literatury úpadkové a říká, že kdyby byla této literatuře věnována jen z poloviny taková pozornost jako literatuře doby klasičké, nemohla by být nikdy takto posuzována. Vlastní část knihy obsahuje v překladu ukázky z antické poezie (řecká poezie str. 29—114; římská poezie str. 117—220) a z antické prózy (řecká próza str. 223—302; římská próza str. 305—323). Jsou zde zastoupeni jak autoři, s jejichž překlady se již měl možnost sovětský čtenář seznámit, tak např. Lukianos, Chariton, Longos, Apuleius (i tyto překlady však byly znovu revidovány), tak i — a to v převážně většině — autoři, kteří jsou do ruštiny překládáni poprvé, a to je bezesporu také největším přínosem sborníku. Ke každému antickému básníku či prozaikovi je vždy připojena stručná charakteristika jeho života a díla. Na str. 327—355 jsou pak zařazeny poznámky k jednotlivým autorům, obsahující výklady k těm místům textu, kterým by čtenář bez klasického vzdělání stěží porozuměl. Sovětská čtenářská veřejnost se tedy může jen těšit na druhý a třetí z připravovaných sborníků této řady, jež budou obsahovat překlady vybraných míst z řečí a dopisů pozdní antiky (sborník druhý) a překlady pozdně antických děl historického a encyklopedického charakteru (sborník třetí).

Dagmar Bartoňková

**Hermann Bengtson, Griechische Geschichte von den Anfängen bis in die römische Kaiserzeit, XI, 575 str., 4 mapy, 8 příloh. C. H. Beck, München 1965.**

Knihy z Handbuchu der Altertumswissenschaft měly až posud úděl opravdových příruček. Čtenář se v nich neobrací jenom k textu, nýbrž i k hojným poznámkám a málokdy čte kapitoly jako celek, zejména pak málo přihlíží k literárním hodnotám textu.

Aby ušla tomuto osudu byla právem zařazena do nové edice, vycházející v Beckově nakladatelství pod názvem *Beck'sche Sonderausgaben*, kniha Bengtsonova o řeckých dějinách (srov. LF III, 1955, str. 269—273, a SPFFBU E 6, 1961, str. 259—260). Nepochybně si svým jasným výkladem, podaným bez všeho vědeckého aparátu, i novou úpravou pro pohodlné čtení získá nové čtenáře. Je to zajímavý pokus o popularizaci vědecké práce ze strany nakladatelství.

Radislav Hošek

**Abriss der Geschichte antiker Rand-Kulturen, herausgegeben von Wolf—D. v. Barloewen, Verlag R. Oldenbourg, München 1961.**

Jako protějšek k publikaci *Abriss der antiken Geschichte* vyšla tato kniha, která z pera významných odborníků má podat přehled tzv. okrajových kultur, tj. těch kultur, které se vytvořily na okraji antického světa a vešly s ním do styku. Z názvů jednotlivých kapitol je vidět celkové rozvržení knihy: Westkeltén (str. 1—16, *P. Lamrechts*), Kultur der Germanen (17—37, *Hellmut Rosenfeld*), Geschichte der Germanen bis 376 n. Chr. (38—82 *Wolf—D. v. Barloewen*), Geschichte des Donau-Schwarzemeer-Raumes im Altertum (83—149, *Robert Werner*), Geschichte der Juden vom Babylonischen Exil bis Mohammed (*Georg Stadtmüller*) a Die Araber vom Tode Alexander

des Grossen bis zum Auftreten Mohammeds (mit Ausnahme SüdArabien) (str. 153—69, *Franz Altheim-Ruth Stiehl*), Nubien (182—191, *Jürden von Beckerath*), Weissafrica von den Anfängen bis zur Eroberung durch die Araber (*Dominik J. Wölfel*, 194—235).

Každá část je řazena chronologicky v podobě stručných, ale ne heslovitých zpracování. Je to kniha užitečná a pro některé úseky přinášející i velmi málo známý materiál. Několikrát se dotýká i našeho území, vcelku ne šťastně. Tak (19,7) soudí *Rosenfeld*, že nejstarší Italikové sídlili poblíž moravské malované páskové keramiky, ovšem opírá se jen o jména *pingo* a *pingo* (srov. různé výklady u *Walde—Hofmanna*, Lat. etym. Wörterbuch s. vv!). Podobně i 43,4 zpráva o přítomnosti Harudů v Čechách a na Moravě při tažení Kimbrů a Teutonů není nijak odůvodněna. Rušivá, ale také naši vinou vzniklá, jsou maďarská jména pro slovenské pohraniční vesnice s římskými nálezy, jež jsou lokalizovaná i do Uher. Snad kniha akademika *J. Dobíše*, Dějiny československého území před vystoupením Slovanů (Praha 1964), uvede v té věci do cizí vědy pořádek.

Přehled okrajových kultur je velmi užitečný. Nebylo by na škodu, kdyby se podobné dílo objevilo jednou i v češtině.

*Radislav Hošek*

Fourth International Colloquium on Mycenaean Studies. Downing College, Cambridge, 7—13 April 1965.

Na začátku dubna 1965 bylo svoláno do Cambridge další oficiální shromáždění mykénologů, v pořadí již čtvrté. Byl to sjezd významný především tím, že na něm bylo oznámeno založení zvláštní mezinárodní mykénologické společnosti *Fédération Internationale de Mycénologues*, která bude napříště organizovat mykénology z celého světa v rámci mezinárodní organizace UNESCO. Samotné zasedání kongresu bylo na nejvyšší míru pracovní: všechny referáty byly předem zaslány organizačnímu výboru, jím rozmnoženy a ještě včas odeslány zpět všem účastníkům do jejich domovů, aby si mohli v klidu připravit diskusi. Referáty se pak nečetly, referent si pouze připravil úvodní slovo a po něm následovala diskuse. Tímto způsobem se podařilo organizátorům maximálně využít času určeného pro kolokvium a zbyl ještě jeden volný den pro sjezd do Oxfordu, jehož hlavní součástí byla návštěva významných mykénských sbírek v Ashmolean Museum. Jednání se zúčastnilo celkem 24 odborníků ze 12 zemí a z řad těch bylo připraveno pro jednotlivá zasedání celkem 23 referátů. Epigrafickými otázkami spojenými s texty lineárního písma B se zabývali *Chadwick* (Velká Británie), *Olivier* (Belgie), *Killen* (V. Brit.), *Bennett* (USA), hláskoslovnou problematikou mykénštiny *Lejeune* (Francie), *Hartová* (V. Brit.), *Georgiev* (Bulharsko), *Palmer* (V. Brit.), mykénským tvaroslovím *Chantraine* (Francie), *Morpurgo—Daviesová* (V. Brit.), *Gallavotti* (Itálie), *Szemerényi* (V. Brit.), *Ruijgh* (Holandsko), *Ruipérez* (Španělsko), nářečním zařazením mykénštiny mezi řecké dialekty *Risch* (Švýcarsko), *Bartoněk* (ČSSR), mykénským slovníkem *Heubeck* (NSR), *Iliovski* (Jugoslávie), a konečně některými dílčími problémy společenské organizace mykénštiny *Řecka*, resp. mykénským náboženstvím *Lejeune* (Francie), *Jones* (V. Brit.), *Richardson* (V. Brit.), *Langová* (USA) a *Palmer* (V. Brit.). Jednání bylo uzavřeno usnesením, které obsahovalo především některé další doplňky pravidel pro transkripci lineárního písma B do latinky, a dále rozhodnutí uspořádat páté mezinárodní mykénologické kolokvium v r. 1968 v Salamance.

*Antonín Bartoněk*

Congressus internationalis: Antiquitas Graeco-Romana ac tempora nostra (Brno, 12. až 16. IV. 1966).

Československá akademie věd a ministerstvo školství a kultury uspořádaly ve dnech 12. až 16. dubna 1966 mezinárodní kongres Antiquitas Graeco-Romana ac tempora nostra (Antika a dnešek). Tato konference, při níž se v Brně setkala přes čtyři sta účastníků asi z dvaceti socialis-